

5.
OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 18 grudnia 1935 r.

L. D. IV. 33846/2/35

Sprawy instrukcji o sposobach ustalania wagi wymiarowej statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych przy odprawie celnej, oraz o osprzęcie tych statków i pogłębiarek.

Do

Dyrekcji Cel, Urzędów Celnych, oraz Inspektoratu Cel w Gdańsku.

Na podstawie postanowień art. 13 ustęp 4 prawa celnego oraz na podstawie uwagi 3 do poz. 1154 tryby celnej przywzwozowej wprowadza się załączoną do niniejszego okólnika instrukcję o sposobach ustalania wagi wymiarowej statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych przy odprawie celnej oraz o osprzęcie tychże statków i pogłębiarek. Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia Monitorze Polskim.

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski.*

Załącznik do okólnika Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 33846/2/35 z dn. 18 grudnia 1935 r. (poz. 5).

INSTRUKCJA

Sposobach ustalania wagi wymiarowej statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych przy odprawie celnej, oraz o osprzęcie tych statków i pogłębiarek.

Ustalanie wagi własnej statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych.

§ 1.

Wagę statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych, stanowiącą podstawę wymiaru cła, ustala

się przez obliczenie wyporności bezładunkowej statku lub pogłębiarki.

Za wyporność bezładunkową statku lub pogłębiarki (wyporność statku lub pogłębiarki w stanie bezładunkowym) uważa się ilość metrów sześciennych wody wypartej przez statek lub pogłębiarkę przy zanurzeniu pod wpływem ciężaru własnego, bez ładunku, jednak łącznie ze znajdującym się na statku lub pogłębiarce osprzętem niezbędnym do prawidłowej i bezpiecznej żeglugi (§ 9 i § 10).

Ilość metrów sześciennych wyporności bezładunkowej statku lub pogłębiarki, ustaloną na zasadach niżej podanych, przyjmuje się za równą ilości tonn metrycznych (1000 kg) wagi wymiarowej statku lub pogłębiarki.

A. Przy odprawie celnej ostatecznej.

§ 2.

Przy odprawie celnej ostatecznej wyporność bezładunkową statków rzecznych i pogłębiarek określa się bądź:

a) na podstawie świadectwa pomiarowego, wystawionego w kraju, lub w jednym z państw, które zawarły konwencję, dotyczącą pomierzenia statków żeglugi śródlądowej, podpisaną w Paryżu dnia 29 listopada 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24 z 1931 r., poz. 140), bądź —

b) na podstawie pomiaru dokonane go przez rzeczoznawców.

Wzór świadectwa pomiarowego, ustalony rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 20 kwietnia 1933 r. o pomiarach statków żeglugi śródlądowej (Monitor Polski Nr. 96 z 1933 r.) jest podany w załączniku Nr. 1.

§ 3.

Wyporność bezładunkową statku przyjmuje się ze świadectwa pomiarowego wówczas, gdy świadectwo to podaje bezpośrednio wartość wyporności bezładunkowej, a więc w przypadkach następujących:

a) przy statkach przeznaczonych do przewozu towarów (p. A. świadectwa pomiarowego) — jeżeli tabela umieszczona pod p. 34 świadectwa pomiarowego w pierwszym odnotowaniu podaje określoną wartość wyporności, odpowiadającą średniemu zanurzeniu bezładunkowemu; wartość ta stanowi wyporność bezładunkową statku; jeżeli zaś w pierwszym odnotowaniu w rubryce „wyporność” wskazano 0,00, wówczas mają zastosowanie przepisy § 4;

b) przy statkach nieprzeznaczonych do przewozu towarów (p. B. świadectwa pomiarowego) — wyporność bezładunkowa statku podana jest pod p. 35 świadectwa pomiarowego.

§ 4.

Na podstawie pomiarów dokonanych przez rzeczoznawców ustala się wyporność bezładunkową:

a) pogłębiarek rzecznych,
b) statków rzecznych, niezaopatrzonych w świadectwa pomiarowe,

c) statków rzecznych, zaopatrzonych wprawdzie w świadectwa pomiarowe, w których jednak w tabeli podanej pod p. 34 w pierwszym odnotowaniu nie wskazano wyporności bezładunkowej (t. j. gdy średniemu zanurzeniu bezładunkowemu odpowiada w rubryce „wyporność” 0,00 m³).

Koszty powołania rzeczoznawców ponoszą strony.

W sprawie powoływania rzeczoznawców należy zwracać się do najbliższego Państwowego Zarządu Wodnego, których wykaz umieszczony

jest w załączniku Nr. 2, a na terenie Wolnego Miasta Gdańska do „Staatliches Schiffvermessungsamt” w Gdańsku.

B. Przy odprawie celnej warunkowej.

§ 5.

Przy odprawie celnej warunkowej statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych, w przypadkach, gdy wyporność bezładunkowa powinna być ustalona przez rzeczoznawców (§ 4), lecz których powołanie mogłoby spowodować zbyt dużą przerwę w przewozie, urząd celny może prowizorycznie ustalić wyporność bezładunkową statków rzecznych i pogłębiarek rzecznych, posługując się:

a) świadectwem pomiarowym niepodającym bezpośrednio tej wyporności, jeżeli statki rzeczne będą zaopatrzone w takie świadectwa (§ 4 ust. c),

b) wynikami pomiarów dokonanych przez urząd celny, jeżeli chodzi o statki rzeczne niezaopatrzone w świadectwa pomiarowe, oraz o pogłębiarki rzeczne.

— o —

Sposób określania wyporności bezładunkowej statków rzecznych na podstawie świadectw pomiarowych niepodających bezpośrednio tej wyporności.

§ 6.

W tabeli podanej pod p. 34 świadectwa pomiarowego odczytuje się pierwsze odnotowanie w rubryce „średnie zanurzenie”, t. j. wielkość zanurzenia statku w stanie bezładunkowym.

Zanurzeniu temu odpowiada wyporność bezładunkowa, która w tabeli nie jest podana (oznaczenie 0,00 m³), a którą należy określić.

W tym celu wielkość zanurzenia bezładunkowego mnoży się przez 2 i znajduje się w tabeli wyporność odpowiadająca temu podwojonemu zanurzeniu.

Przy założeniu, że między głębokością zanurzenia a wypornością statku zachodzi zależność wprost proporcjonalna, odczytana w powyższy sposób wyporność byłaby równa wyporności bezładunkowej statku.

W praktyce zależność ta zachodzi tylko w przybliżeniu, ze względu na zaokrąglony kształt części przydennej statku; dla określenia więc rzeczywistej wyporności bezładunkowej należy odczytaną wartość odpowiednio zmniejszyć.

Praktycznie wartość wyporności ustala się jako 90% wyporności odczytanej z tabeli.

Przykład.

Tabela podana w p. 34 świadectwa pomiarowego.

Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych m	Wyporność m ³
0.45	0.00
0.46	1.620
0.47	3.643
0.48	5.265
i t. d.	i t. d.
0.89	71.333
0.90	72.963
0.91	73.593
i t. d.	i t. d.

Według powyższej tabeli statek w stanie bezładunkowym zanurza się do głębokości 0,45 m; odpowiadająca tej głębokości wyporność bezładunkowa, oznaczona w tabeli jako 0,00 m³, jest wielkością poszukiwaną.

Przy zanurzeniu równym podwojonemu zanurzeniu bezładunkowemu, wynoszącym 0,45 × 2 = 0,9 m, wyporność odczytana w tabeli wynosi 72,963 m³.

Zgodnie z podaną wyżej zasadą należy odczytaną wartość zmniejszyć o 10%, t. j.

$$72,963 \text{ m}^3 \times 0,9 = 65,667 \text{ m}^3$$

rezultat, t. j. 65,667 m³, przyjmuje się jako wyporność bezładunkową statku.

— o —

Sposób pomiarzenia wyporności bezładunkowej statków rzecznych nieposiadających świadectw pomiarowych oraz pogłębiarek rzecznych.

§ 7.

Zanurzona w wodzie część kadłuba statku lub pogłębiarki posiada kształt wydłużonej skrzyni o formie zewnętrznej zbliżonej do graniastosłupa prostokątnego.

Wyporność bezładunkową statku lub pogłębiarki, równą objętości części zanurzonej kadłuba statku lub pogłębiarki w stanie bezładunkowym, określamy zapomocą bezpośredniego pomiaru objętości graniastosłupa prostokątnego, którego wymiary stanowią:

H — wysokość = średniemu zanurzeniu bezładunkowemu statku lub pogłębiarki, t. j. średniej wartości z pomiarów głębokości zanurzenia przy bezładunkowym stanie statku lub pogłębiarki, dokonanych w kilku punktach wzdłuż statku lub pogłębiarki, licząc od najniższego punktu dna do powierzchni wody.

L — długość = długości statku lub pogłębiarki w płaszczyźnie zwierciadła wody, przy bezładunkowym stanie statku lub pogłębiarki, mierzonej między zewnętrznymi skrajnymi punktami przecięcia się rufy i dziobu ze zwierciadłem wody.

B — szerokość = największej szerokości statku lub pogłębiarki w płaszczyźnie zwierciadła wody, przy bezładunkowym stanie statku lub pogłębiarki, mierzonej między zewnętrznymi skrajnymi punktami przecięcia się boków statku ze zwierciadłem wody.

Iloczyn tych trzech wymiarów $L \times B \times H$, zmierzonych w metrach, daje ilość metrów sześciennych objętości graniastosłupa prostokątnego, do którego zbliżony jest kształt zanurzonej części kadłuba. Ponieważ objętość zanurzonej części kadłuba jest mniejsza od objętości graniastosłupa o wymiarach L, B, H (patrz rysunek, załącznik Nr. 3), dlatego, celem otrzymania właściwej objętości zanurzonej części kadłuba, należy wartość iloczynu $L \times B \times H$ pomnożyć przez odpowiedni współczynnik k .

Objętość zanurzonej części statku lub pogłębiarki wyraża się zatem iloczynem:

$$k \times L \times B \times H \dots \text{m}^3$$

Określona w powyższy sposób objętość części zanurzonej statku lub pogłębiarki równa się objętości wody wypartej przez statek lub pogłębiarkę przy zanurzeniu bezładunkowym, czyli równa jest wyporności statku lub pogłębiarki w stanie bezładunkowym.

Wielkość współczynnika k ustala się następująco:

- dla statków rzecznych z własnym napędem mechanicznym $k = 0,75$
- dla statków rzecznych bez własnego napędu mechanicznego $k = 0,85$
- dla pogłębiarek rzecznych $k = 0,9$

Wyporność w stanie bezładunkowym wyniesie przeto dla:

- $0,75 (L \times B \times H) \dots \text{m}^3$
- $0,85 (L \times B \times H) \dots \text{m}^3$
- $0,9 (L \times B \times H) \dots \text{m}^3$

Uwagi do § 7:

Uwaga 1.

Barki rzeczne, które mimo zaopatrzenia we własne silniki napędowe posiadają kształt kadłuba, jak barki bez własnego napędu, traktuje się przy ustalaniu wyporności bezładunkowej na równi ze statkami bez własnego napędu mechanicznego i stosuje się dla nich współczynnik $k = 0,85$.

Uwaga 2.

Jeżeli kadłub pogłębiarki rzecznej posiada wycięcie dla pomieszczenia drabiny czerpakowej, wówczas od iloczynu $(L \times B \times H) \text{ m}^3$, obliczonego bez uwzględnienia tego wycięcia, należy odjąć iloczyn $(l \times b \times H) \text{ m}^3$, gdzie „ l ” i „ b ” wyrażają długość i szerokość wycięcia, mierzone w płaszczyźnie zwierciadła wody, zaś „ H ” — wartość średniego zanurzenia pogłębiarki w stanie bezładunkowym. Różnicę obu iloczynów mnoży się przez współczynnik k i otrzymuje się w ten sposób wyporność bezładunkową takiej pogłębiarki.

Uwaga 3.

Jeżeli statek podlegający pomiarzeniu jest załadowany, a usunięcie ładunku jest trudne, należy wówczas pomierzyć w sposób podany wyżej wyporność statku łącznie z ładunkiem i po przemianowaniu metrów sześciennych wyporności na tonny metryczne waży odjąć ciężar ładunku wykazany w dokumentach przewozowych; otrzymaną różnicę wag należy przyjąć, jako wagę wymiarową statku.

Uwaga 4.

Spis narzędzi pomiarowych podany jest w załączniku Nr. 4.

§ 8.

Jeżeli statki rzeczne lub pogłębiarki rzeczne, odprawione warunkowo w myśl powyższej instrukcji, mają pozostać w kraju, wówczas strona może przedłożyć zaświadczenie rzeczoznawców (§ 4), stwierdzające wyporność bezładunkową statku lub pogłębiarki; w tym przypadku urząd celny dokona ponownego obliczenia cła, przyjmując wagę ustaloną na podstawie zaświadczenia rzeczoznawców. Zaświadczenie takie powinno być przedstawione przed upływem terminu wyznaczonego do powrotnego wywozu. W razie nieprzedstawienia takiego zaświadczenia, lub przedstawienia go po terminie, pierwotny wymiar cła pozostaje bez zmiany.

II. Osprzęt niezbędny do prawidłowej i bezpiecznej żeglugi, podlegający ocenie łącznie ze statkiem rzeczonym lub pogłębiarką rzeczną, stosownie do uwagi 3 do poz. 1154 taryfy celnej przywózowej.

§ 9.

Za osprzęt podlegający ocenie łącznie ze statkiem uważa się:

- Kotwice czynne i jedna kotwica zapasowa, wiosła, szreki, bosaki i t. p. w ilości nieprzekraczającej koniecznej potrzeby,
- łańcuchy, liny stalowe i inne do cumowania i holowania w ilości nieprzekraczającej koniecznej potrzeby,
- jeden komplet żagli,
- pełne osmasztowanie wraz z olinowaniem,
- łódzie wiosłowe zgodnie z ilością miejsc pasażerskich i ilością osób załogi,
- przyrządy ratunkowe w ilości nieprzekraczającej koniecznej potrzeby,
- latarnie rozpoznawcze i sygnałowe — dwa komplety i jeden reflektor,
- przyrządy sterownicze z maszyną sterowniczą, czynne na statku,
- telegrafy maszynowe i dzwonki czynne na statku,
- maszynowe gwizdki i syreny czynne na statku,
- pompy stałe czynne na statku oraz węże do nich w ilości nieprzekraczającej koniecznej potrzeby,
- jedno imadło, jedno kowadło i najpotrzebniejsze narzędzia ślusarskie i kowalskie — tylko dla statków z własnym napędem mechanicznym,
- zapasowe części maszyn i kotłów — nie więcej niż po jednej sztuce,
- elektryczne, olejne i inne oświetlenie, razem z wszelkimi maszynami i przyrządami, latarniami, kinkietami podług liczby kabin i pomieszczeń,
- dźwigi, windy do przeladunku towarów, względnie do celów specjalnych związanych z przeznaczeniem statku, wmontowane na statku,

16) meble, lustra i zegary umocowane na stałe,

17) gaśnice, narzędzia i węże przeciwpożarowe w ilości nieprzekraczającej koniecznej potrzeby,

18) apteczka statkowa z zapasem leków zabezpieczających pierwszą pomoc w razie wypadku.

§ 10.

Za osprzęt podlegający cłu łącznie z pogłębiarką uważa się:

- osprzęt wymieniony w § 9 pp. 1, 2, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i ponadto:
- łódzie wiosłowe zgodnie z ilością miejsc załogi,
- latarnie rozpoznawcze i sygnałowe — 1 komplet,
- zapasowe części mechanizmu czerpakowego, nie więcej jak po jednej sztuce.

§ 11.

Wszelkie inne znajdujące się na statku lub pogłębiarce przedmioty należy cłu osobno, podług właściwych pozycji taryfy celnej.

Załącznik Nr. 1 do instrukcji.

str. 1.

Miejsce na znaczek stemplowy.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Godło państwowe

ŚWIADECTWO POMIAROWE STATKU ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

— o —

str. 2.

OBJASNIENIA.

- Nazwa Państwa.
- Nazwa i siedziba urzędu pomiarowego.
- Litery rozpoznawcze urzędu pomiarowego.
- Numer kolejny rejestru pomiarowego.
- Data wpisania do rejestru pomiarowego.
- Nazwa lub znak statku. Wrazie zmiany, należy daną nazwę, lub znak, przekreślić i w następnym wierszu wpisać nową nazwę, względnie znak.
- Podać przeznaczenie statku (barka, krypa, szkuta, holownik, osobowy, zbiornikowiec i t. p.).
- Podać zasadniczy materiał, z którego statek zbudowano, oraz wskazać, czy statek jest otwarty, czy kryty, płaskodenny, czy też kilowy.
- Maszyna parowa, motor spalinowy i t. p.
- Nazwa i siedziba stoczni.
- Podaje się bez steru i dziobaka.
- Mierzy się pomiędzy stronami zewnętrznymi burt.
- Podać średnią arytmetyczną odczytów na podziałkach pomiarowych przy zanurzeniu bezładunkowym.
- Oblicza się dla zanurzenia największego w wodzie słodkiej.
- Odległość należy zmierzyć w najniższym punkcie nadburtnicy.
- Podać ilość osób, wchodzących w skład załogi.
- Podać wagę wody w rurociągu, kondensatorze i w kotle do wysokości normalnego poziomu.
- Podać ilość kresek względnie tabliczek pomiarowych.
- Wskazać, w jaki sposób wykonano podziałki pomiarowe: wypalano w drzewie, wryto w metalu, wymalowano i t. p.

- 26) Wskazać, czy punkt zerowy odpowiada najniższemu położonemu punktowi dna statku, czy też poziomowi bezładunkowemu (dolnej wodnicy).
- 32/33) Podać odczyty na podziałkach pomiarowych przy zanurzeniu bezładunkowem i największem.

str. 3.

1.
2.
3.
4. Nr. świadectwa pomiarowego
5. Wpisano
6. Statek

Opis statku.

7. Rodzaj statku
8. Rodzaj budowy
9. Rodzaj maszyny napędowej
10. Stocznia
11. Data spuszczenia na wodę
12. Największa długość kadłuba
13. Największa szerokość kadłuba
14. Średnie zanurzenie bezładunkowe
15. Nośność największa w tonnach
16. Odległość pionowa pomiędzy linią największego zanurzenia i górną krawędzią nadburtnicy
17. Położenie i opis balastu stałego

str. 4.

Obciążenie stałe, odpowiadające zanurzeniu bezładunkowemu w czasie pomierzenia.

1. Średnia wysokość wody w poszczególnych częściach statku
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.

Załoga

Waga przybliżona osprzętu i zapasów

Waga wody normalnie potrzebnej dla ruchu maszyn napędowych

A. Statek przeznaczony do przewozu towarów.

Cechy pomiarowe.

1. Górna płaszczyzna pomiarowa (górną wodnicą) została oznaczona zapomocą
2. Odległość środka kreski, wzgl. tabliczki pomiarowej:
 - z prawej strony m
 - od dzioba:
 - z lewej strony m
 - z prawej strony m
 - od rufy:
 - z lewej strony m

str. 5.

Podziałki pomiarowe.

24. Ilość podziałek pomiarowych
25. Sposób wykonania
26. Punkt zerowy odpowiada

	burta lewa			burta prawa		
	I	II	III	I	II	III
27. Odległość podziałki pomiarowej od dzioba statku						
28. Odległość podziałki pomiarowej od środka podziałki						
29. Odległość podziałki pomiarowej od rufy statku						
30. Odległość pionowa górnego końca podziałki od górnej krawędzi burty						
31. Odległość pionowa górnego końca podziałki od górnej płaszczyzny pomiarowej						
32. Zanurzenie bezładunkowe w miejscu umieszczenia podziałki						
33. Zanurzenie największe w miejscu umieszczenia podziałki						

34. Wyporność statku w metrach sześciennych na każdy centymetr średniego zanurzenia, poczynając od zanurzenia bezładunkowego:

Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych	Wyporność	Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych	Wyporność	Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych	Wyporność
m	m ³	m	m ³	m	m ³

str. 6 i str. 7.

Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych	Wyporność	Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych	Wyporność	Średnie zanurzenie w/g odczytów podziałek pomiarowych	Wyporność
m	m ³	m	m ³	m	m ³

str. 8.

B. Statek przeznaczony do przewozu towarów.

35. Wyporność w stanie bezładunkowym m³
36. Wyporność w stanie największego zanurzenia m³
37. Wyporność przestrzeni pomiarowej m³

— o —

38. Unieważniono dawne świadectwo pomiarowe:

Nazwa urzędu	Data wciągnięcia do rejestru	Nr. rejestru	Nazwa lub znak statku

39. Uwagi:

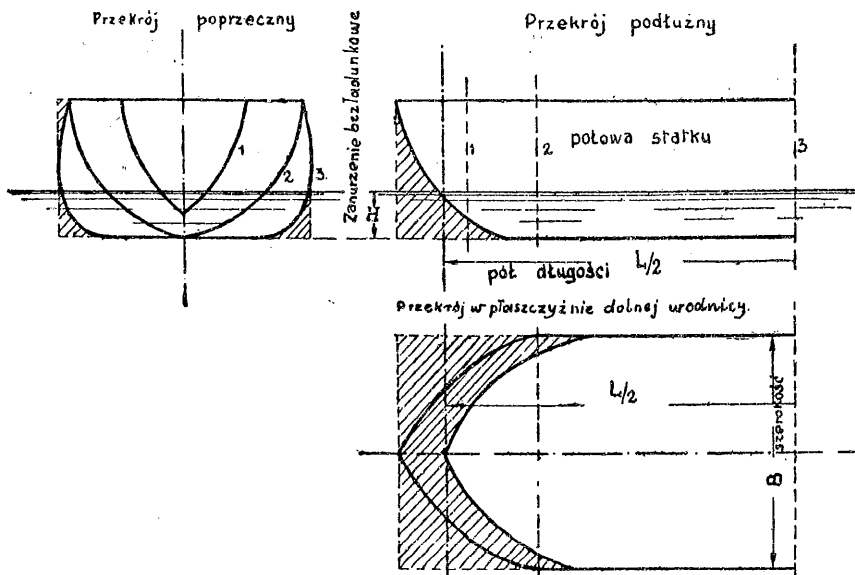
Załącznik Nr. 2 do § 4 instrukcji

Wykaz Państwowych Zarządów Wodnych, do których należy zwracać się w sprawie powoływania rzeczoznawców.

Państwowy Zarząd Wodny w Krakowie
 „ Sandomierzu
 „ Puławach

„ Warszawie
 „ Płocku
 „ Toruniu
 „ Tczewie
 „ Bydgoszczy
 „ Poznaniu
 „ Wilnie
 „ Grodnie
 „ Pińsku
 „ Brześciu n/Bugiem.

Załącznik Nr. 3 do § 7 instrukcji.

Załącznik Nr. 4 do § 7 instrukcji.

Spis narzędzi pomiarowych.

- 1) Przymiary sztywne z okuciami na końcach:
- a) trzymetrowy, b) dwumetrowy, c) jednome-trowy, d) 50-cio centymetr.,
- 2) przymiar wstęgowy 20 metrowy,
- 3) sonda o dwóch ramionach wzajemnie pro-stopadłych, do mierzenia głębokości; jedno

- z ramion sondy powinno posiadać podziałkę centymetrową po obu stronach; zero podziałki winno odpowiadać wewnętrznemu wierzchołkowi kąta prostego sondy,
- 4) komplet węgielnic, składający się z dużej węgielnicy o ramionach długości 1,5 m i 1 m, średniej o ramionach 1 m i małej o ramionach 0,5 m.
 - 5) poziomnica,
 - 6) pion.